

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАКАЗ

05 12 20 18 р.

м. Київ

№ 1344

Про затвердження стандарту
вищої освіти за спеціальністю
223 «Медсестринство»
для першого (бакалаврського)
рівня вищої освіти

Відповідно до частини шостої статті 10, підпункту 16 частини першої статті 13 Закону України «Про вищу освіту», з урахуванням Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 01.06.2016 р. № 600 (в редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 21.12.2017 р. № 1648), та рішення Колегії Міністерства освіти і науки України від 24.04.2018 р., протокол № 4/3-4,

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити стандарт вищої освіти за спеціальністю 223 «Медсестринство» галузі знань 22 «Охорона здоров'я» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, що додається.
2. Установити, що стандарт вищої освіти, затверджений пунктом 1 цього наказу, вводиться в дію з 2018/2019 навчального року.
3. Контроль за виконанням цього наказу покласти на заступника Міністра Рашкевича Ю. М.

Міністр

Л. М. Гриневич

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Міністерства
освіти і науки України
05.12.2018 № 1344

СТАНДАРТ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ Перший (бакалаврський) рівень
(назва рівня вищої освіти)

СТУПІНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ Бакалавр
(назва ступеня вищої освіти)

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ 22 Охорона здоров'я
(шифр та назва галузі знань)

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ 223 Медсестринство
(код та найменування спеціальності)

Видання офіційне

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Київ

2018

I Преамбула

Стандарт вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 223 «Медсестринство»

Затверджено та введено в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 05.12.2018 № 1344.

Стандарт розглянуто та схвалено на засіданні робочої групи підкомісії зі спеціальності 223 Медсестринство науково-методичної комісії 12 з охорони здоров'я та соціального забезпечення 15.04.2017 року, протокол № 4.

РОЗРОБНИКИ СТАНДАРТУ

Члени Науково-методичної ради та підкомісії зі спеціальності 223 «Медсестринство» Науково-методичної комісії 12 з охорони здоров'я та соціального забезпечення сектору вищої освіти Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України:

Ястремська Світлана Олександрівна	доцент кафедри загального догляду за хворими ДВНЗ «Тернопільський державний медичний університет імені І.Я. Горбачевського Міністерства охорони здоров'я України» (голова робочої групи)
Білик Любов Володимирівна	декан медичного факультету Черкаського медичного коледжу (заступник голови робочої групи)
Заболотнов Віталій Олександрович	завідувач кафедри «Сестринська та акушерська справа» Комунального вищого навчального закладу «Житомирський інститут медсестринства» (заступник голови робочої групи)
Дуб Наталія Євстахіївна	декан медсестринського та лабораторно-гігієнічного факультету Львівського інституту медсестринства та лабораторної медицини імені Андрея Крупинського
Мартиненко Наталія Володимирівна	завідувач медичним відділенням медичного коледжу Української медичної стоматологічної академії
Мруга Марина Рашидівна	генеральний директор Директорату науки, інновацій, освіти та кадрів Міністерства охорони здоров'я України (член Науково-методичної ради МОН)
Пирогова Віра Іванівна	завідувач кафедри акушерства, гінекології і перинатології факультету післядипломної освіти Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького
Плеш Ігор Антонович	завідувач кафедри догляду за хворими та вищої медсестринської освіти Буковинського державного медичного університету

Члени робочої групи Міністерства охорони здоров'я України:

Комунальний вищий навчальний заклад «Житомирський інститут медсестринства»:

Шатило Віктор Йосипович	доктор медичних наук, професор, Заслужений лікар України, ректор
Гордійчук	кандидат біологічних наук, доцент кафедри природничих

Світлана Вікторівна	та соціально-гуманітарних дисциплін, проректор з навчальної роботи
Круковська Ірина Миколаївна	кандидат педагогічних наук, завідувач кафедри природничих та соціально-гуманітарних дисциплін
Махновська Ірина Романівна	кандидат педагогічних наук, методист вищої категорії
Прушковська Олена Миколаївна	викладач-методист, методист вищої категорії
Шигонська Наталя Вікторівна	кандидат педагогічних наук, доцент кафедри «Сестринська справа», завідувач навчально-методичної лабораторії

Вищий навчальний комунальний заклад Львівської обласної ради «Львівський інститут медсестринства та лабораторної медицини імені Андрея Крупинського»:

Шегедин Марія Броніславівна	доктор медичних наук, професор, Заслужений лікар України, ректор
Орібко Світлана Данилівна	Заслужений лікар України, заступник ректора з навчально-виробничої роботи
Смачило Іванна Семенівна	Заслужений працівник освіти України, завідувач навчально-методичного кабінету
Журомський Вячеслав Сергійович	кандидат медичних наук, декан медсестринського та стоматологічного факультету
Подносава Людмила Миколаївна	викладач вищої категорії з клінічного медсестринства у внутрішній медицині, викладач-методист

Державна установа «Тернопільський державний медичний університет імені І. Я. Горбачевського Міністерства охорони здоров'я України»

Рега Надія Іванівна	кандидат медичних наук, доцент кафедри клінічної імунології, алергології та загального догляду за хворими
Мазур Людмила Петрівна	кандидат медичних наук, доцент кафедри клінічної імунології, алергології та загального догляду за хворими
Яворська Ірина Володимирівна	асистент кафедри клінічної імунології, алергології та загального догляду за хворими

«Черкаський медичний коледж»

Губенко Інна Яківна	кандидат медичних наук, доцент, Заслужений лікар України, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист, директор
Радзієвська Ірина Володимирівна	кандидат педагогічних наук, Заслужений працівник охорони здоров'я України, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист; заступник директора з навчальної роботи
Шевченко Олександра Теодорівна	спеціаліст вищої категорії, викладач-методист заступник директора з навчально-методичної роботи

Фахову експертизу проводили:

1. Сабадишин Ростислав Олексійович – доктор медичних наук, професор, Рівненського державного базового медичного коледжу

2. Бездітко Тетяна Василівна – доктор медичних наук, професор кафедри пропедевтики внутрішньої медицини № 2 та медсестринства Харківського державного медичного університету.

3. Фарійон Надія Ярославівна – медична сестра-магістр, заступник головного лікаря з медсестринства Тернопільської обласної клінічної комунальної психоневрологічної лікарні, голова Асоціації медичних сестер Тернопільської області.

Методичну експертизу проводили:

1. Калашнікова С. А. – директор Інституту вищої освіти НАПН України

2. Шитікова С. П. – директор Національного Еразмус+ офісу в Україні

Стандарт розглянуто та схвалено на засіданні сектору вищої освіти Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України 24.05.2017 р. протокол № 11.

Стандарт розглянуто Міністерством охорони здоров'я України та Федерацією роботодавців України.

Стандарт розглянуто після надходження всіх зауважень та пропозицій та схвалено на засіданні робочої групи підкомісії зі спеціальності 223 Медсестринство науково-методичної комісії 12 з охорони здоров'я та соціального забезпечення 26.04.2018 року, протокол № 5.

II Загальна характеристика

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський) рівень
Ступінь вищої освіти	бакалавр
Галузь знань	22 Охорона здоров'я
Спеціальність	223 Медсестринство
Обмеження щодо форм навчання	очна (денна, вечірня); заочна (дистанційна) – лише на основі освітнього ступеня молодшого бакалавра (молодшого спеціаліста)
Освітня кваліфікація	бакалавр медсестринства
Кваліфікація в дипломі	Ступінь вищої освіти – Бакалавр Спеціальність – Медсестринство Спеціалізація – (зазначити назву) Освітня програма – (зазначити назву) Професійна кваліфікація – (відповідно до спеціалізації)
Опис предметної області	<p>Об'єктом вивчення та діяльності є: організація та управління роботою медсестринських структурних підрозділів закладів охорони здоров'я, виконання всіх видів медсестринської діяльності та медсестринських втручань.</p> <p>Цілі навчання: підготовка фахівця спеціальності «Медсестринство» до організації та управління роботою структурних медсестринських підрозділів, виконання всіх видів діяльності та втручань, передбачених кваліфікаційними характеристиками фахівців галузі знань «Охорона здоров'я» спеціальності «Медсестринство».</p> <p>Теоретичний зміст предметної області: знання з питань охорони здоров'я населення; профілактики, діагностики та лікування захворювань людини на індивідуальному, родинному та популяційному рівнях для здійснення професійної діяльності фахівців спеціальності «Медсестринство».</p> <p>Методи, методики та технології: анамнестичні, клінічні, лабораторні, інструментальні методи провадження діагностичного процесу, визначення провідних симптомів та синдромів, визначення медсестринського діагнозу; організація догляду та опіки за пацієнтами; технології діагностики, лікування та профілактики, управління та організації роботи в галузі охорони здоров'я.</p> <p>Інструменти та обладнання (об'єкти/предмети, пристрої та прилади, які здобувач вищої освіти вчиться застосовувати і використовувати): маніпуляційна техніка; найпоширеніші сучасні діагностичні, лікувальні та інші пристрої, предмети та прилади для проведення фахової діяльності.</p>
Академічні права випускників:	Мають право продовжити навчання на другому рівні вищої освіти.

III Обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття ступеня бакалавра зі спеціальності 223 Медсестринство

- на базі повної загальної середньої освіти – 240 кредитів ЄКТС; для спеціалізації «Екстрена медицина» з присвоєнням професійної кваліфікації «парамедик» – 180* кредитів ЄКТС;

- на базі ступеня «молодший бакалавр» (освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст») спеціальностей галузі «Охорона здоров'я» заклад вищої освіти має право визнати та перезарахувати кредити ЄКТС, отримані в межах попередньої освітньої програми підготовки молодшого бакалавра (молодшого спеціаліста):

- для кваліфікації «сестра медична», «фельдшер» не більше ніж 180 кредитів ЄКТС;
- для інших кваліфікацій галузі «Охорона здоров'я» не більше ніж 120 кредитів ЄКТС.

Мінімум 50% обсягу освітньої програми має бути спрямовано на забезпечення загальних та спеціальних (фахових) компетентностей за спеціальністю «Медсестринство», визначених Стандартом вищої освіти. Практичне навчання для отримання кваліфікації «парамедик» (не менше 30 кредитів) повинні проводити сертифіковані інструктори.

* При навчанні за спеціалізацією «Екстрена медицина» компетентності, позначені зірочкою (*), є необов'язковими. Деталізований перелік компетентностей та результатів навчання для спеціалізації «Екстрена медицина» наведено у Додатку 2.

IV Перелік компетентностей випускника

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері медсестринства або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.
Загальні компетентності	<p>ЗК 01. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ЗК 02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>ЗК 03. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу</p> <p>ЗК 04. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях</p> <p>ЗК 05. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності</p>

	<p>ЗК 06. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово</p> <p>ЗК 07. Здатність спілкуватися іноземною мовою</p> <p>ЗК 08. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій</p> <p>ЗК 09. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків</p> <p>ЗК 10. Здатність приймати обґрунтовані рішення</p> <p>ЗК 11. Здатність працювати в команді</p> <p>ЗК 12. Навички міжособистісної взаємодії</p> <p>ЗК 13. Здатність діяти на основі етичних міркувань</p>
<p>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності</p>	<p>СК 01. Здатність застосовувати професійні та правові стандарти в повсякденній професійній практиці.</p> <p>СК 02. Здатність розпізнавати й інтерпретувати ознаки здоров'я і його змін, хвороби чи інвалідності (оцінка/діагноз), обмежень можливості повноцінної життєдіяльності і визначати проблеми пацієнтів при різних захворюваннях та станах.</p> <p>СК 03*. Здатність задовольнити потреби пацієнта/клієнта протягом різних періодів усього життя (включаючи процес вмирання) шляхом планування, допомоги і виконання медсестринських втручань, оцінки та корекції індивідуальних планів догляду, створених у співпраці з пацієнтом/клієнтом, особами, що доглядають, членами сім'ї та іншими медичними і соціальними працівниками.</p> <p>СК 04. Застосовування професійних навичок (вмінь), медичних засобів, втручань та дій для забезпечення пацієнтові/клієнтові гідного ставлення, приватності/інтимності/, конфіденційності, захисту його прав, фізичних, психологічних та духовних потреб на засадах транскультурального медсестринства, толерантної та неосудної поведінки.</p> <p>СК 05*. Здатність ефективно застосовувати сукупність медсестринських навичок (вмінь), медичних засобів, втручань та дій для забезпечення догляду на основі холістичного (цілісного) підходу, враховуючи задоволення потреб пацієнта у комфорті, харчуванні, особистій гігієні та здатності особи задовольняти свої щоденні потреби.</p> <p>СК 06. Здатність ефективно застосовувати сукупність професійних навичок (вмінь), медичних засобів, втручань та дій при оцінці функціонального стану пацієнтів/клієнтів, підготовці їх до діагностичних досліджень та заборі біологічного матеріалу для лабораторних досліджень.</p> <p>СК 07. Збереження власного здоров'я фахівця при здійсненні догляду, виконанні маніпуляцій та процедур, при переміщенні і транспортуванні пацієнта/клієнта.</p> <p>СК 08*. Профілактична діяльність медичної сестри, направлена на збереження і зміцнення здоров'я, попередження захворювань</p>

	<p>й інформування та навчання пацієнта та членів його родини.</p> <p>СК 09*. Здатність здійснювати організацію, впровадження та контроль медсестринського процесу в паліативній та хоспісній допомозі.</p> <p>СК 10*. Здатність до організації надання медичної допомоги за принципом сімейної медицини.</p> <p>СК 11*. Здатність проводити медичну та соціальну реабілітацію з метою відновлення здоров'я населення.</p> <p>СК 12. Здатність орієнтуватися у визначенні групової належності лікарських засобів, особливостях їх фармакокінетики та фармакодинаміки.</p> <p>СК 13. Здатність виявляти зв'язок клінічних проявів захворювань з результатами додаткових методів дослідження.</p> <p>СК 14. Здатність організовувати та надавати невідкладну допомогу при різних гострих станах.</p> <p>СК 15. Здатність організовувати та надавати невідкладну допомогу в надзвичайних ситуаціях у мирний та воєнний час.</p> <p>СК 16. Здатність організовувати та управляти відповідним структурним підрозділом (лідерство та менеджмент).</p>
--	--

V Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання

1. Проводити суб'єктивне та об'єктивне обстеження різних органів і систем пацієнта та оцінювати отримані дані (за списком 1).
2. Проводити діагностику згідно спеціалізації: виявляти та оцінювати проблеми пацієнта.
3. Планувати медсестринські втручання.
4. *Здійснювати контроль за роботою молодшого медичного персоналу та станом інвентарю.
5. Здійснювати медсестринське адміністрування.
6. Забезпечувати здоровий мікроклімат в колективі.
7. *Брати участь у забезпеченні спостереження за здоровим і перехворілим населенням, реабілітації та диспансерного нагляду.
8. *Виконувати медичні маніпуляції (за списком 2) з метою забезпечення санітарно-протиепідемічного режиму.
9. *Належно виконувати медичні маніпуляції (за списком 3) з метою забезпечення особистої гігієни пацієнта.
10. *Виконувати найпростіші методи фізіотерапії (за списком 6).
11. *Координувати дії за допомогою поєднання декількох навичок для забезпечення харчування пацієнта (за списком 4).
12. Належно виконувати медичні маніпуляції з метою проведення заходів щодо стабілізації функціонального стану організму.
13. Виписувати, зберігати та застосувати фармакологічні засоби (за списком 7).
14. Вміти підготувати пацієнта, здійснити забір і скерування біологічного матеріалу на лабораторне та інструментальне дослідження (за списком 8).

15. Надавати екстрену долікарську медичну допомогу на підставі діагнозу невідкладного стану (за списком 9).
16. Здатність до точності при здійсненні взаємозалежних професійних функцій (за списком 10).
17. *Планувати і проводити профілактичні та протиепідемічні заходи щодо інфекційних хвороб (за списком 11).
18. *Організовувати та проводити навчання пацієнтів та членів їхніх родин з медичних питань.
19. *Проводити медико-гігієнічну пропаганду.
20. Належно вести відповідну медичну документацію.

VI Форми атестації здобувачів вищої освіти ступеня бакалавра

Форми атестації здобувачів вищої освіти ступеня бакалавра	Атестація здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра здійснюється у формі єдиного державного кваліфікаційного іспиту, який складається з таких компонентів: 1) інтегрований тестовий іспит «Крок»; 2) практично-орієнтований іспит.
Вимоги до атестаційного/єдиного державного кваліфікаційного іспиту (іспитів) (за наявності)	Передбачає оцінювання обов'язкових результатів навчання, пов'язаних із здатністю фахівця розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері медсестринства, визначених цим стандартом та освітньою програмою.

VII Вимоги до системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

У закладах вищої освіти повинна функціонувати система забезпечення закладом вищої освіти якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості), яка передбачає здійснення таких процедур і заходів:

- 1) визначення принципів та процедур забезпечення якості вищої освіти;
- 2) здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм;
- 3) щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних і педагогічних працівників закладу вищої освіти та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань на власному офіційному веб-сайті, на інформаційних стендах та в будь-який інший спосіб;
- 4) забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних, науково-педагогічних працівників;
- 5) забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи студентів, за кожною освітньою програмою;
- 6) забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;
- 7) забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації;

8) забезпечення дотримання академічної доброчесності працівниками закладів вищої освіти та здобувачами вищої освіти, у тому числі створення і забезпечення функціонування ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату;

9) інших процедур і заходів.

Система забезпечення закладом вищої освіти якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості) за поданням закладу вищої освіти оцінюється Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти або акредитованими ним незалежними установами оцінювання та забезпечення якості вищої освіти на предмет її відповідності вимогам до системи забезпечення якості вищої освіти, що затверджуються Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти, та міжнародним стандартам і рекомендаціям щодо забезпечення якості вищої освіти.

VIII. Перелік нормативних документів, на яких базується стандарт вищої освіти

1. Закон України «Про вищу освіту» 01.07.2014 №1556-VII.
2. Закон «Про освіту» 05.09.2017 № 2145-VIII.
3. Закон України «Про ліцензування видів господарської діяльності». 02.03.2015 № 222- VIII.
4. Постанова Кабінету Міністрів від 29.04.2015 № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти».
5. Постанова Кабінету Міністрів від 30.12.2015 № 1187 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності».
6. Наказ МОН від 19.02.2015 № 166 «Деякі питання оприлюднення інформації про діяльність вищих навчальних закладів».
7. Наказ МОН від 06.11.2015 № 1151 «Про особливості запровадження переліку галузей знань, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 року № 266», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 25.11. 2015 р. за № 1460/27905.
8. Національний класифікатор України: "Класифікатор професій" ДК 003:2010 // Видавництво "Соціформ". - К.: 2010.
9. Постанова Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1341 «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій»
10. Наказ МОН від 01.06.2016 № 600 «Про затвердження та введення в дію Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти» (зі змінами).

Генеральний директор директорату
вищої освіти і освіти дорослих

О. І. Шаров

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Стандарт вищої освіти є державним нормативним документом, в якому визначається сукупність вимог до змісту та результатів освітньої діяльності вищих навчальних закладів і наукових установ за рівнем вищої освіти «бакалавр» в межах спеціальності 223 «Медсестринство» галузі знань 22 «Охорона здоров'я».

Стандарт використовується для визначення та оцінювання якості змісту та результатів освітньої діяльності вищих навчальних закладів (наукових установ) і визначає такі вимоги до освітньої програми:

- обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття відповідного ступеня вищої освіти;
- перелік компетентностей випускника;
- нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання;
- форми атестації здобувачів вищої освіти;
- вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти;

Мінімум 50% обсягу освітньої програми має бути спрямовано на забезпечення загальних та спеціальних (фахових) компетентностей за спеціальністю 223 «Медсестринство» галузі знань 22 «Охорона здоров'я», визначених цим стандартом вищої освіти. Не менше 50 % загальних та спеціальних (фахових) компетентностей визначається навчальним закладом. Рекомендованим є вибір спеціальних (фахових, предметних) компетентностей з переліків проекту TUNING (які, проте, не є вичерпними).

Результати навчання здобувачів вищої освіти визначаються закладом вищої освіти і мають відповідати таким критеріям:

- бути чіткими і однозначними, дозволяючи чітко окреслити зміст вимог до здобувача вищої освіти;
- бути діагностичними (тобто результати навчання повинні мати об'єктивні ознаки їх досягнення чи недосягнення);
- бути вимірюваними (має існувати спосіб та шкала для вимірювання досягнення результату чи рівнів досягнення складних результатів) прямими або непрямыми методами.

Стандарт вищої освіти призначений:

- для ліцензування та акредитації вищих навчальних закладів;
- для атестації випускників вищих навчальних закладів;
- для сертифікації фахівців.

Матриця відповідності визначених Стандартом компетентностей дескрипторам НРК та матриця відповідності визначених Стандартом результатів навчання та компетентностей представлені в Таблицях 1 і 2.

Матриця відповідності визначених Стандартом компетентностей дескрипторам НРК

Класифікація компетентності за НРК	Знання	Уміння	Комунікація	Автономія та відповідальність
Загальні компетентності				
1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.	Знати свої права та обов'язки як члена суспільства; розуміти значення верховенства права, прав і свобод людини і громадянина для формування особистості у вільному демократичному суспільстві.	Вміти застосовувати знання громадських прав та обов'язків з метою відстоювання національних, професійних та особистих інтересів.	На основі розуміння цінностей демократичного громадянського суспільства, сприяння верховенству права, становленню прав і свобод людини і громадянина в Україні.	Вміти відстоювати свої права вільного громадянина у демократичному суспільстві.
2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.	Знати значення збереження моральних, культурних, наукових цінностей та досягнень для формування і розвитку повноцінного суспільства.	Вміти використовувати розуміння предметної області для розвитку суспільства, техніки і технологій.	Здатність донести власні переконання щодо значення збереження та примноження досягнень суспільства та здоровий спосіб життя.	Вміти оцінити цінність досягнень суспільства та використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу	Знати особливості пізнавальної діяльності людини, спрямованої на розкриття загальних, істотних зв'язків і	Вміти пізнавати нові зв'язки й відношення об'єктів, розширяти і поглиблювати свої знання про них; аналізувати і	Набути комунікативного досвіду в процесі адекватного сприйняття і розуміння	Вміти створювати власне монологічне висловлювання відповідно до отриманої інформації.

	співвідношень речей на достатньому рівні.	синтезувати утворені поняття шляхом суджень, міркувань, умовиводів.	змісту повідомлень.	
4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях	Мати спеціалізовані концептуальні знання, набуті у процесі навчання.	Вміти розв'язувати складні задачі і проблеми, які виникають у професійній діяльності.	Зрозуміле і недвозначне донесення власних висновків, знань та пояснень, що їх обґрунтовують, до фахівців та нефахівців.	Відповідати за прийняття рішень у складних умовах
5. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності	Мати глибокі знання із структури професійної діяльності.	Вміти здійснювати професійну діяльність, що потребує постійного оновлення та інтеграції знань.	Здатність ефективно формувати комунікаційну стратегію у професійній діяльності	Нести відповідальність за професійний розвиток, здатність до подальшого професійного навчання з високим рівнем автономності.
6. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово	Мати досконалі знання державної мови	Вміти застосовувати знання державної мови, як усно так і письмово	Використовувати при фаховому та діловому спілкуванні та при підготовці документів державну мову.	Нести відповідальність за вільне володіння державною мовою, за розвиток професійних знань.
7. Здатність спілкуватися іноземною мовою	Мати базові знання іноземної мови	Вміти спілкуватись іноземною мовою.	Використовувати іноземну мову у професійній діяльності	Нести відповідальність, за розвиток професійних знань з використанням іноземної мови.
8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій	Мати глибокі знання в галузі інформаційних і комунікаційних технологій, що застосовуються у професійній діяльності	Вміти використовувати інформаційні та комунікаційні технології у професійній галузі, що потребує оновлення та інтеграції знань.	Використовувати інформаційні та комунікаційні технології у професійній діяльності	Нести відповідальність за розвиток професійних знань та умінь.
9. Визначеність і	Знати обов'язки та шляхи	Вміти визначати мету та	Встановлювати	Відповідати за якісне

наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків	виконання поставлених завдань	завдання, бути наполегливим та сумлінним при виконанні обов'язків	міжособистісні зв'язки для ефективного виконання завдань та обов'язків	виконання поставлених завдань
10. Здатність приймати обґрунтовані рішення	Знати тактики та стратегії спілкування, закони та способи комунікативної поведінки	Вміти приймати обґрунтоване рішення, обирати способи та стратегії спілкування для забезпечення ефективної командної роботи	Використовувати стратегії спілкування та навички міжособистісної взаємодії	Нести відповідальність за вибір та тактику (способу) комунікації
11. Здатність працювати в команді	Знати тактики та стратегії спілкування, закони та способи комунікативної поведінки.	Вміти обирати способи та стратегії спілкування для забезпечення ефективної командної роботи	Використовувати стратегії спілкування	Нести відповідальність за вибір та тактику (способу) комунікації
12. Навички міжособистісної взаємодії	Знати закони та способи міжособистісної взаємодії	Вміти обирати способи та стратегії спілкування для міжособистісної взаємодії	Використовувати навички міжособистісної взаємодії	Нести відповідальність за вибір та тактику (способу) комунікації
13. Здатність діяти на основі етичних міркувань	Знати основи етики та деонтології	Вміти застосовувати етичні та деонтологічні норми і принципи у професійній діяльності	Здатність донести до пацієнтів, членів їх родин, колег свою професійну позицію	Нести відповідальність щодо виконання етичних та деонтологічних норм і принципів у професійній діяльності
Спеціальні (фахові) компетентності				
1. Здатність застосовувати професійні та правові стандарти в повсякденній медсестринській практиці	Мати спеціальні знання про професійні стандарти надання медичної допомоги медичними сестрами та про основні законодавчі та правові документи, які регламентують роботу медичних сестер.	Вміти застосовувати професійні стандарти надання медичної допомоги в повсякденній практиці. Вміти дотримуватись вимог медичного та правового законодавства в роботі медичної сестри.	Здатність аргументувати свою професійну діяльність по відношенню до пацієнтів, їх оточення, колег з точки зору професійних та правових стандартів	Постійно вдосконалювати свої навички та створювати локальні протоколи діяльності, виходячи з діючих стандартів та нормативної бази МОЗ України
2. Здатність розпізнавати й	Мати спеціальні знання про	Вміти провести бесіду з	Ефективно формувати	Нести

<p>інтерпретувати ознаки здоров'я і його змін, хвороби чи інвалідності (оцінка/діагноз), обмежень можливості повноцінної життєдіяльності і визначати проблеми пацієнтів при різних захворюваннях та станах</p>	<p>людину, її органи та системи, знати методики та стандартні схеми опитування та фізикального обстеження пацієнта.</p>	<p>пацієнтом (у т.ч з дитиною), на підставі алгоритмів та стандартів, використовуючи стандартні методики провести фізикальне обстеження пацієнта. Вміти обстежити психомоторний та фізичний розвиток дитини Вміти оцінити стан здоров'я людини (у т.ч. дитини).</p>	<p>комунікаційну стратегію при спілкуванні з пацієнтом. Вносити інформацію про стан здоров'я людини, дитини або внутрішньоутробний розвиток плоду до відповідної медичної документації</p>	<p>відповідальність за якісний збір інформації на підставі співбесіди, опитування, огляду, пальпації, перкусії, аускультативу органів та систем та за своєчасне оцінювання стану здоров'я людини, психомоторного та фізичного розвитку дитини, внутрішньоутробного розвитку плоду та за прийняття відповідних дій</p>
<p>3. Задоволення потреб пацієнта/клієнта протягом різних періодів усього життя (включаючи процес вмирання) шляхом планування, допомоги і виконання медсестринських втручань, оцінки та корекції індивідуальних планів догляду, створених у співпраці з пацієнтом/клієнтом, особами, що доглядають, членами сім'ї та іншими медичними і соціальними працівниками</p>	<p>Мати спеціальні знання про потреби пацієнта/клієнта у різні періоди життя (включаючи процес вмирання).</p>	<p>Вміти планувати та надавати медсестринську допомогу пацієнтам/клієнтам у різні періоди життя (включаючи процес вмирання). Вміти виконувати медсестринські втручання, враховуючи особливості різних періодів життя. Вміти оцінювати та коректувати індивідуальні плани догляду за пацієнтом/клієнтом в різні вікові періоди. Вміти співпрацювати з особами, що доглядають за пацієнтом/клієнтом,</p>	<p>Здатність комунікувати з різними людьми, дотичними до догляду та опіки над пацієнтами/клієнтами; створювати сприятливий мікроклімат при здійсненні медсестринських втручань</p>	<p>Нести відповідальність за своєчасність та правильність виконання самостійних медсестринських втручань</p>

		членами сім'ї та іншими медичними і соціальними працівниками в процесі вмирання пацієнта.		
4. Застосовування медсестринських навичок (вмінь), медичних засобів, втручань та дій для забезпечення пацієнтові/клієнтові гідного ставлення, приватності/інтимності/, конфіденційності, захисту його прав, фізичних, психологічних та духовних потреб на засадах транскультурального медсестринства, толерантної та неосудної поведінки	Мати спеціальні знання про гідне ставлення до пацієнта/клієнта, вимоги щодо забезпечення приватності/інтимності/, конфіденційності, захисту його прав, фізичних, психологічних та духовних потреб на засадах транскультурального медсестринства, толерантної та неосудної поведінки.	Вміти забезпечувати пацієнту/клієнту при виконанні медсестринських втручань та дій приватність/інтимність/, конфіденційність, захист його прав. Вміти задовольняти фізичні, психологічні та духовні потреби пацієнта/клієнта на засадах транскультурального медсестринства, толерантної та неосудної поведінки.	Підтримувати конфіденційність, захист прав пацієнта/клієнта при задоволенні його потреб, при цьому звертаючи увагу оточення на дотримання цих вимог	Самостійне і відповідальне виконання доручених медсестринських втручань з дотриманням конфіденційності та прав пацієнта/клієнта
5. Здатність ефективно застосовувати сукупність медсестринських навичок (вмінь), медичних засобів, втручань та дій для забезпечення догляду на основі холистичного (цілісного) підходу, враховуючи задоволення потреб пацієнта у комфорті, харчуванні, особистій гігієні та здатності особи задовольняти свої щоденні потреби	Мати спеціальних знання про людину, її органи та системи; алгоритми та стандартні схеми призначення харчування при лікуванні захворювань (за списком 2)	Вміти визначати, на підставі попереднього та клінічного діагнозу, характер харчування при лікуванні захворювань (за списком 2); забезпечувати руховий режим та особисту гігієну	Формувати та донести до пацієнта, фахівців висновки щодо харчування при лікуванні захворювання (за списком 2); залучати оточення пацієнта до задоволення гігієнічних та фізіологічних потреб	Нести відповідальність за обґрунтованість визначення харчування при лікуванні захворювання (за списком 2), за своєчасність та акуратність виконання гігієнічних і фізіологічних процедур
6. Здатність ефективно застосовувати сукупність	Мати спеціальні знання про людину, її органи та системи,	Вміти аналізувати результати лабораторних	Формувати та донести до пацієнта та	Нести відповідальність щодо

медсестринських навичок (вмін), медичних засобів, втручань та дій при оцінці функціонального стану пацієнтів/клієнтів, підготовці їх до діагностичних досліджень та заборі біологічного матеріалу для лабораторних досліджень	стандартні методики проведення лабораторних та інструментальних досліджень (за списком 4).	та інструментальних досліджень та на їх підставі оцінити інформацію щодо діагнозу хворого (за списком 4)	фахівців висновки щодо необхідного переліку лабораторних та інструментальних досліджень (за списком 4).	оцінювання результатів лабораторних та інструментальних досліджень
7. Збереження власного здоров'я фахівця при здійсненні догляду, виконанні маніпуляцій та процедур, при переміщенні і транспортуванні пацієнта/клієнта	Мати спеціальні знання про правила асептики, антисептики та інфекційної безпеки, при здійсненні догляду, виконанні маніпуляцій та процедур, при переміщенні та транспортуванні пацієнта/клієнта.	Вміти дотримуватись правил асептики, антисептики та інфекційної безпеки при здійсненні догляду за пацієнтом, виконанні маніпуляцій та процедур, при різних видах переміщення та транспортування пацієнта/клієнта.	Здатність комунікативно залучати оточення пацієнта/клієнта, медичних працівників для вирішення завдань інфекційної безпеки, здійснення його переміщення та транспортування	Нести персональну відповідальність за дотримання інфекційної безпеки в закладі охорони здоров'я, домашніх умовах, за безпечне переміщення та транспортування пацієнта/клієнта
8. Профілактична діяльність медичної сестри, направлена на збереження і зміцнення здоров'я, попередження захворювань й інформування та навчання пацієнта та членів його родини	Мати спеціальні знання про стандарти якості надання медичної допомоги медичними сестрами, методи профілактики різних захворювань, об'єм і методи інформування та навчання пацієнта та членів його родини при різних захворюваннях.	Вміти проводити профілактичні заходи, спрямовані на збереження і зміцнення здоров'я пацієнта та профілактику захворювань. Вміти інформувати пацієнта про ці заходи та ефективно навчати пацієнта і членів його родини (оточення) принципам здорового способу життя та профілактики різних захворювань.	Залучення до даного виду діяльності компетентних фахівців профілактичної медицини, забезпечення навчання пацієнта та його оточення методам запобігання поширення хвороб, заходам реабілітації	Вміти самостійно виконувати плани попередження захворювань та відповідати за їх якість та своєчасність
9. Здатність здійснювати	Знати структуру, завдання,	Вміти планувати і	Забезпечувати	Вміти автономно

<p>організацію, впровадження та контроль медсестринського процесу в паліативній та хоспісній допомозі</p>	<p>принципи роботи хоспісу, як медико-соціального закладу паліативної допомоги; концепції і принципи паліативної та хоспісної медичної допомоги; характеристики больових синдромів, принципи лікування, загальне знеболення; уніфіковані клінічні протоколи надання медичної допомоги тяжкохворим та агонуючим; психологічні, етичні, соціальні та релігійні аспекти паліативної медицини.</p>	<p>здійснювати догляд за пацієнтами, використовуючи стандарти та протоколи медсестринської діяльності; виявляти дійсні проблеми; забезпечувати лікувально-охоронний та санітарно-протиепідемічний режим в хоспісах; володіти принципами лікування больових синдромів; надавати паліативну допомогу інкурабельним хворим; прогнозувати потенційні проблеми та запобігати їм; реалізовувати побутові, соціальні та релігійні потреби пацієнтів; навчати доглядальників особливостям догляду за тяжкохворими та агонуючими пацієнтами.</p>	<p>довірливі відносини з пацієнтами, проводити психотерапію, виконувати комунікативну роль між особами, які мають до даного випадку відношення</p>	<p>вирішувати супутні потреби пацієнта та нести відповідальність за задоволення цих потреб</p>
<p>10. Здатність до організації надання медичної допомоги за принципом сімейної медицини</p>	<p>Знати організацію роботи ЗОЗ за принципом сімейної медицини; загальні принципи роботи сімейної медсестри; основні принципи диспансеризації, реабілітації пацієнтів та профілактики найпоширеніших захворювань у практиці сімейної медицини.</p>	<p>Вміти використовувати стандарти та нормативні документи у професійній діяльності при організації роботи центрів ПМСД, амбулаторій, відділень загальної практики сімейної медицини та наданні медичної допомоги в домашніх умовах; проводити</p>	<p>Передача інформації про здоров'язберігаючі технології, мотивація населення до їх застосування; - проведення санітарно-освітньої роботи з питань профілактичної медицини, гігієнічне</p>	<p>Відповідальність за своєчасність та обсяги надання первинної медико-санітарної допомоги, результати просвітницької роботи серед населення</p>

		<p>профілактичну та протиепідемічну роботу на дільниці; пропагувати медичні та санітарно-гігієнічні знання серед населення дільниці;</p> <p>- брати активну участь у проведенні диспансеризації та реабілітаційних заходів при найпоширеніших захворюваннях;</p> <p>- вести передбачену МОЗ України медичну документацію.</p>	<p>навчання та виховання, пропаганда здорового способу життя;</p> <p>- вміння зацікавлювати пацієнтів необхідністю диспансеризації, участі в програмах МОЗ України та областей щодо реалізації медикаментозного лікування при окремих найпоширеніших захворюваннях</p>	
<p>11. Здатність проводити медичну та соціальну реабілітацію з метою відновлення здоров'я населення</p>	<p>Знати основні методи медичної та соціальної реабілітації; аналізувати та передбачати можливості використання залишкової працездатності пацієнтів після захворювань, травм або каліцтв</p>	<p>Вміти виконувати окремі реабілітаційні методики для відновлення здоров'я, або використання залишкового рівня здоров'я для оволодіння доступною професією</p>	<p>Психологічна підтримка пацієнтів з метою відновлення їхнього психічного та фізичного здоров'я, повернення до активного життя</p>	<p>Здатність автономно вирішувати проблеми пацієнта з метою відновлення його життєвих сил</p>

<p>12. Здатність орієнтуватися у визначенні групової належності лікарських засобів, особливостях їх фармакокінетики та фармакодинаміки</p>	<p>Знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - систему базових знань з фармакології та медичної рецептури; - систему базових знань з клінічної фармакології; - чинники, що спричиняють виникнення змін метаболізму внаслідок дії фармакологічних засобів, збільшенню ризику розвитку побічних явищ; - фармакокінетичні та фармакодинамічні параметри медикаментів та їх комбінацій; - особливості взаємодії лікарських засобів, корекцію небажаної дії ліків 	<p>Вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - розбиратись в питаннях сумісності фармакологічних препаратів; - визначати можливі прояви побічної дії та симптоми передозування медикаментів, методи їх попередження і лікування; - враховувати особливості фармакокінетики та фармакодинаміки медикаментів при компромісній функції різних органів та систем 	<p>Уміння застосовувати клінічні протоколи при реалізації плану діагностики та лікування, враховуючи рекомендації лікуючого лікаря та погоджуючи свої дії з пацієнтом.</p>	<p>Автономно та відповідально застосовувати знання фармакодинаміки та фармакокінетики при виконанні призначень лікаря.</p>
<p>13. Здатність виявляти зв'язок клінічних проявів захворювань з результатами додаткових методів дослідження</p>	<p>Знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> клінічні прояви захворювань; - дані додаткових методів досліджень при різній патології. 	<p>Вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - використовувати основні методи медсестринського обстеження пацієнтів різного профілю; - інтерпретувати результати додаткових методів дослідження; - обґрунтовувати призначення етіотропної, патогенетичної та симптоматичної терапії. 	<p>Дотримання етичних принципів та деонтологічних норм у спілкуванні з пацієнтами та їх оточенням з метою отримання згоди для проведення досліджень та виконання призначень лікаря</p>	<p>Здатність самостійно робити виважені висновки та обґрунтовані судження відповідно до результатів дослідження пацієнта</p>
<p>14. Здатність організувати та надавати невідкладну допомогу при різних гострих станах</p>	<p>Знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - організацію медичної допомоги та особливості роботи медичної сестри у відділеннях інтенсивної терапії та реанімаційному відділенні; - надання невідкладної 	<p>Вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - організувати медичну допомогу у відділеннях інтенсивної терапії та реанімаційному відділенні; - надавати невідкладну допомогу при гострих та 	<p>Володіти навичками психотерапії в спілкуванні з пацієнтами та їх оточенням.</p>	<p>Швидко орієнтуватися в ситуації, диференційовано підходити до етапності надання медичної допомоги</p>

	допомоги при різних видах гострих та термінальних станів.	термінальних станах; - виконувати реанімаційні заходи; - застосовувати сучасні інфузійні розчини відповідно до нормативно-директивних документів МОЗ України;		при гострих станах.
15. Здатність організувати та надавати невідкладну допомогу в надзвичайних ситуаціях у мирний та воєнний час	Знати: - етапи та зміст тактичної медицини; - обсяги та послідовність надання військово-медичної допомоги.	Вміти: - проводити медичне сортування поранених та потерпілих; - транспортувати пацієнтів при термінальних станах, пораненнях, травмах та ушкодженнях з місць катастроф та бойових дій; - надавати невідкладну допомогу потерпілому в залежності від суті ушкодження	Володіти навичками психотерапії в спілкуванні з пораненими та покаліченими.	Відповідальність за правильність та надання оптимальної медичної допомоги пораненим та покаліченим.
16. Здатність організувати та управляти медсестринським структурним підрозділом (лідерство та менеджмент)	Знати: - роль медичної сестри – лідера в діяльності установи охорони здоров'я; - структуру управління в охороні здоров'я; - загальні основи менеджменту; - роль управління кадрами; - засади менеджменту в Україні; - роль управління в охороні здоров'я України;	Вміти: - займатись медсестринським адмініструванням; - приймати управлінські рішення, забезпечувати їх виконання на основі застосування моделей медсестринського керівництва; - забезпечувати виконання наказів та постанов з питань охорони	- Реалізація впливу на підлеглих; - передача управлінської інформації зверху до низу; - інструктаж підлеглих; - забезпечення роботи у команді.	Відповідальність за оперативність передачі управлінської інформації, ефективність впливу на підлеглих і своєчасність проведення інструктажу.

	<ul style="list-style-type: none"> - управлінську роль керівника; - вимоги до управлінських рішень; - науково-практичні підходи до підбору та розміщення кадрів; - психологічні мотиви, що сприяють виникненню конфліктів; - особливості поведінки неформальних лідерів та управління конфліктною ситуацією; - основи акмеологічного підходу; - на достатньому рівні міждисциплінарну модель командної діяльності. 	<p>здоров'я;</p> <ul style="list-style-type: none"> - освоїти функціональні обов'язки керівника медсестринських служб; - знати порядок проведення ліцензування та акредитації лікувально-профілактичних закладів, лабораторій різного профілю; - підбирати кадри, проводити аналіз якісного складу кадрів та оцінку їх діяльності; - вести медичну обліково-звітну документацію зі своєї ділянки роботи; - працювати у команді. 		
--	---	--	--	--

Таблиця 2.

Матриця відповідності визначених Стандартом результатів навчання та компетентностей

Програми результати навчання	Компетентності	
	Загальні компетентності	Спеціальні (фхові) компетентності
Інтегральна компетентність Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі медсестринства, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов		
1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.		
2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.		
3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу		
4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях		
5. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності		
6. Здатність спілкуватися українською мовою як усно, так і письмово		
7. Здатність спілкуватися іноземною мовою		
8. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій		
9. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків		
10. Здатність приймати обгрунтовані рішення		
11. Здатність працювати в команді		
12. Навички міжособистісної взаємодії		
13. Здатність діяти на основі етичних міркувань		
1. Здатність застосовувати професійні та правові стандарти в повсякденній медсестринській практиці		
2. Здатність розпізнавати й інтерпретувати ознаки здоров'я і його змін, хвороби чи інвалідності (оцінка/діагноз), обмежень можливості повноцінної життєдіяльності і визначати проблеми пацієнтів при різних захворюваннях та станах		
3. Задоволення потреб пацієнта/клієнта протягом різних періодів усього життя (включаючи процес вмирання) шляхом планування, допомоги і виконання медсестринських втручань, оцінки та корекції індивідуальних планів догляду, створених у співпраці з пацієнтом/клієнтом, особами, що доглядають, членами сім'ї та іншими медичними і соціальними працівниками		
4. Застосування медсестринських навичок (вмінь), медичних засобів, втручань та дій для забезпечення пацієнта/клієнта гідного ставлення, приватності/інтимності, конфіденційності, захисту його прав, фізичних, психологічних та духовних потреб на засадах транскультурального медсестринства, толерантної та неосудної поведінки		
5. Здатність ефективно застосовувати сукупність медсестринських навичок (вмінь), медичних засобів, втручань та дій для забезпечення догляду на основі холистичного (цілісного) підходу, враховуючи задоволення потреб пацієнта в комфорті, харчуванні, особистій гігієні та здатності особи задовольняти свої щоденні потреби		
6. Здатність ефективно застосовувати сукупність медсестринських навичок (вмінь), медичних засобів, втручань та дій при оцінці функціонального стану пацієнтів/клієнтів, підготовці їх до інструментальних обстежень та заборі біологічного матеріалу для лабораторних досліджень		
7. Збереження власного здоров'я фахівця при здійсненні дійсного догляду, виконанні маніпуляцій та процедур, при переміщенні та транспортуванні пацієнта/клієнта		
8. Профілактична діяльність медичної сестри, направлена на збереження і зміцнення здоров'я, попередження захворювань й інформування та навчання пацієнта та членів його родини		
9. Здатність здійснювати організацію, впровадження та контроль медсестринського процесу в палативній та hospisній допомозі		
10. Здатність до організації надання медичної допомоги за принципом сімейної медицини		
11. Здатність проводити медичну та соціальну реабілітацію з метою відновлення здоров'я населення		
12. Здатність орієнтуватися у визначенні групової належності лікарських засобів, особливостях їх фармакокінетики та фармакодинаміки		
13. Здатність виявляти зв'язок клінічних проявів захворювань з результатами додаткових методів дослідження		
14. Здатність організовувати та надавати невідкладну допомогу при різних гострих станах		
15. Здатність організовувати та надавати невідкладну допомогу в надзвичайних ситуаціях у мирний та воєнний час		
16. Здатність організовувати та управляти медсестринським структурним підрозділом (лідерство та менеджмент)		

Когнітивна (пізнавальна) сфера																													
Проводити медсестринське суб'єктивне та об'єктивне обстеження різних органів і систем пацієнта та оцінювати отримані дані (за списком 1)	Оцінювання	+++	+++	+	+	+	++	++	+	+	+	++	+	++	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
Проводити медсестринську діагностику: виявляти та оцінювати проблеми пацієнта	Оцінювання	+++	+++	+	+	+	++	++	++	++	++	+	+	++	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
Планувати медсестринські втручання	Застосування знань	+++	+++	+	+	+	++	++	++	++	++	+	+	++	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
Емоційна (афективна) сфера																													
Здійснювати контроль за роботою молодшого медичного персоналу та станом інвентарю.	Реагування	+++	+++	+	+	+	++	++	++	++	++	+	+	++	+	++	+	+++	+++	+++	+++	+++	+	+	+	+++	+	+	+
Здійснювати медсестринське адміністрування.	Хар-ка за системою цінностей	+++	+++	+	+	+	+	++	++	++	++	++	+	+	++	+++	+	+	+++	+++	+++	+++	++	+	+	+++	+	+	+
Забезпечувати здоровий мікроклімат в колективі.	Хар-ка за системою цінностей	+++	+++	+	+	+	+	++	++	++	++	++	+	+	++	+++	+	+	+++	+++	+++	+++	++	+	+	+++	+	+	+
Брати участь у забезпеченні спостереження за здоровим і перехворілим населенням, реабілітації та диспансерного нагляду	Хар-ка за системою цінностей	+++	+++	+	+	+	+	++	++	++	++	++	+	+	++	+++	+	+	+++	+++	+++	+++	++	+	+	+++	+	+	+

Психомоторна сфера																														
Виконувати медичні маніпуляції (за списком 2) з метою забезпечення санітарно-протиепідемічного режиму	Маніпуляція	+++	+++	+	+	+	++	++	++	++	++	+	+	++	++	+	+	+++	+++	+++	+++	+++	+	+	+	+++	+	+	+	+
Належно виконувати медичні маніпуляції (за списком 3) з метою забезпечення особистої гігієни пацієнта	Маніпуляція	+++	+++	+	+	+	+	++	+	+	++	++	+	++	++	+	+	+++	+++	+++	+++	+++	+	+	+	+++	+	+	+	+
Виконувати найпростіші методи фізіотерапії (за списком 6)	Послання	+++	+++	+	+	+	+	++	+	+	++	++	+	++	++	+	+	+++	+++	+++	+++	+++	+	+	+	+++	+	+	+	+
Координувати дії за допомогою послання декількох навичок для забезпечення харчування пацієнта (за списком 4)	Досягнення рівня точності	+++	+++	+	+	+	+	++	+	+	++	++	+	++	++	+	+	+++	+++	+++	+++	+++	+	+	+	+++	+	+	+	+
Належно виконувати медичні маніпуляції (за списком 5) з метою проведення заходів щодо стабілізації функціонального стану організму	Маніпуляція	+++	+++	+	+	+	+	++	+	+	++	++	+	++	++	+	+	+++	+++	+++	+++	+++	+	+	+	+	+	+	+	+
Виписувати, зберігати та застосовувати фармакологічні засоби (за списком 7)	Досягнення рівня точності	+++	+++	+	+	+	++	++	+	+	++	++	+	++	++	+	+	+++	+++	+++	+++	+++	+	+	+	+++	+	+	+	+

Додаток 1

Список 1 (медсестринське суб'єктивне та об'єктивне обстеження)

В умовах ЗОЗ та вдома шляхом спілкування з пацієнтами різних вікових груп чи їхніми родичами, хворою дитиною та її батьками, та проведення об'єктивного обстеження уміти:

1. Оцінювати загальний стан пацієнта різних вікових періодів.
2. Проводити загальне оцінювання поведінки.
3. Оцінювати положення тіла (активне, пасивне, вимушене), вираз обличчя.
4. Оцінювати стан свідомості.
5. Проводити огляд:
  - шкіри, підшкірної основи, оцінювати висипку;
  - периферійних лімфатичних вузлів;
  - голови та обличчя;
  - зіва та мигдаликів;
  - носа;
  - вух;
  - волосся (в тому числі на педикульоз);
  - губ, ротової порожнини, язика;
  - зубів (молочних та постійних), визначати відповідність схемі прорізування зубів;
  - шиї, щитоподібної залози;
  - нігтів.
6. Проводити пальпацію:
  - шкіри, підшкірної основи;
  - периферійних лімфатичних вузлів;
  - шиї, щитоподібної залози;
  - ураженої ділянки – кінцівок, живота.
7. За допомогою медичного обладнання проводити антропометричні виміри.
8. Оцінювати фізичний розвиток дітей за допомогою стандартних таблиць, графіків фізичного розвитку, індексу маси тіла (ІМТ).
9. Визначати стан живлення.
10. Вимірювати температуру тіла та здійснювати реєстрацію в температурному листку.
11. Користуючись схемою і методикою обстеження пацієнта, за допомогою медичного обладнання, спираючись на знання анатоμο-фізіологічних особливостей **дихальної системи** у пацієнтів різних вікових груп, вміти проводити:
  - оцінювання характеру кашлю;
  - оцінювання харкотиння;
  - огляд грудної клітки;
  - підрахунок частоти дихання, реєстрацію даних у температурному листку;
  - пальпацію грудної клітки;
  - спірометрію (визначення ЖЄЛ) ;
  - перкусію, аускультацию грудної клітки;
  - визначення окружності грудної клітки під час вдиху та видиху.
12. Користуючись схемою і методикою обстеження пацієнта, спираючись на знання анатоμο-фізіологічних особливостей **системи кровообігу** у пацієнтів різних вікових груп, уміти:
  - визначати серцевий поштовх;
  - проводити перкусію та аускультацию серця;
  - визначати частоту серцевих скорочень;
  - визначати властивості пульсу та реєструвати його в температурному листку;
  - вимірювати артеріальний тиск на руках та ногах, оцінювати його результати та реєструвати його в температурному листку.
13. Користуючись схемою і методикою обстеження пацієнта за

- допомогою медичного обладнання, спираючись на знання анатомо-фізіологічних особливостей **опорно-рухового апарату**, в пацієнтів різних вікових груп, вміти проводити:
- огляд та пальпацію м'язів, хребта, кінцівок та суглобів;
  - вимірювання об'єму рухів у суглобах.
14. Користуючись схемою і методикою обстеження пацієнта, за допомогою медичного обладнання, спираючись на знання анатомо-фізіологічних особливостей **органів травлення**, вміти проводити та оцінювати у пацієнтів різних вікових груп:
- оцінювання блювотних мас;
  - оцінювання випорожнень;
  - огляд живота;
  - поверхневу пальпацію живота;
  - перкусію живота (визначення метеоризму та асцити);
  - аускультацию живота;
  - перевірку симптому Щоткіна—Блумберга.
15. Користуючись схемою і методикою обстеження пацієнта, спираючись на знання анатомо-фізіологічних особливостей **сечовидільної системи** у пацієнтів різних вікових груп, вміти проводити:
- огляд зовнішніх сечових і статевих органів;
  - перевірку симптому Пастернацького;
  - оцінювання сечі та сечовипускання;
  - визначення добового діурезу;
  - визначення водного балансу.
16. Користуючись схемою і методикою обстеження пацієнта, за допомогою медичного інструментарію, спираючись на знання анатомо-фізіологічних особливостей **нервової системи** у пацієнтів різних вікових груп, вміти:
- оцінювати нервово-психічний розвиток;
  - перевіряти набуті уміння і навички;
  - оцінювати моторику;
  - оцінювати сенсорні реакції;
  - оцінювати статику;
  - оцінювати мову;
  - оцінювати емоції та соціальну поведінку.
17. Користуючись схемою і методикою обстеження пацієнта, спираючись на знання анатомо-фізіологічних особливостей **органа зору** у пацієнтів різних вікових груп, вміти:
- вивертати повіку;
  - визначати гостроту зору;
  - проводити корекцію порушень рефракції;
  - визначати поле зору;
  - визначати кольоросприймання;
  - досліджувати бінокулярний зір;
  - визначати кут косоокості;
  - проводити пальпацію ока;
  - вимірювати внутрішньоочний тиск;
  - перевіряти прохідність слізних шляхів.
18. Користуючись схемою й методикою обстеження пацієнта, за допомогою медичного інструментарію, спираючись на знання анатомо-фізіологічних особливостей **вуха, горла, носа** у пацієнтів різних вікових груп, вміти проводити:
- огляд та пальпацію ділянки зовнішнього вуха та козлика;
  - риноскопю за допомогою лобового рефлектора;
  - фарингоскопію;
  - отоскопію;
  - дослідження слуху шепітною та розмовною мовами.
19. Користуючись схемою й методикою обстеження **вагітної** за допомогою медичного обладнання, вміти:
- вимірювати обвід живота;
  - вимірювати висоту стояння дна матки;
  - вислуховувати серцебиття плода;
  - проводити пробу МакКлюра—Олдріча;

- застосовувати прийоми Леопольда;
- визначати строк вагітності та пологів;
- зважувати вагітну та аналізувати збільшення маси тіла;
- визначати зовнішні розміри таза;
- вимірювати індекс Соловйова;
- визначати тривалість перейм та пауз між ними;
- оглядати послід на цілісність;
- визначати ознаки відокремлення посліду;
- проводити туалет породіль;
- визначати об'єм допустимої та фактичної крововтрати;
- проводити огляд слизової шийки матки та піхви в дзеркалах;
- брати мазки з піхви на бактеріологічне дослідження;
- брати мазки з піхви на бактеріоскопічне дослідження;
- брати мазки на ступінь чистоти піхви;
- брати мазки з піхви на цитологічне дослідження;
- брати мазки з піхви на гормональне обстеження.

20. З неонатології вміти:

- оцінювати стан новонародженого за показниками адаптації;
- визначати ознаки зрілості плода;
- визначати ознаки переносування плода.

Список 2 (забезпечення санітарно-протиепідемічного режиму)

- В умовах ЗОЗ з метою забезпечення санітарно-протиепідемічного режиму за допомогою медичного обладнання та антисептичних середників уміти:
- проводити повну й часткову санітарну оброблення пацієнта;
  - обробляти волосся та шкіру пацієнта в разі педикульозу;
  - готувати дезінфекційні розчини різної концентрації;
  - проводити дезінфекцію предметів догляду та особистої гігієни пацієнта, посуду;
  - проводити передстерилізаційну обробку медичного інструментарію та виробів медичного призначення;
  - стерилізувати медичний інструментарій методом кип'ятіння (в домашніх умовах);
  - стерилізувати медичний інструментарій хімічним методом;
  - стерилізувати медичний інструментарій у повітряних стерилізаторах;
  - готувати перев'язувальний матеріал;
  - готувати бікси до стерилізації;
  - укладати перев'язувальний матеріал, халати та простирадла в бікси;
  - укладати набори для пологів у бікси;
  - стерилізувати парою під тиском у парових стерилізаторах;
  - контролювати якість стерилізації;
  - користуватися стерильним біксом;
  - готувати до роботи маніпуляційний та перев'язувальний кабінет, операційний блок;
  - проводити генеральне прибирання кабінетів (процедурного, перев'язувального, маніпуляційного);
  - прибирати палати;
  - прибирати та проводити дезінфекцію операційної;
  - накривати стерильний маніпуляційний стіл;
  - накривати стерильний стіл перев'язувальної медсестри;
  - накривати стерильний стіл операційної медсестри;
  - накривати стерильний стіл для приймання пологів;
  - готувати до стерилізації й стерилізувати гумові рукавички;
  - готувати до стерилізації й стерилізувати гумові трубки, зонди, дренажі, катетери;
  - стерилізувати тази для підготовки рук до операції;
  - обробляти руки (соціальний, гігієнічний, хірургічний рівень) ;
  - самостійно одягати стерильний халат та маску на себе;
  - одягати хірурга на операцію;
  - готувати до операції операційне поле;
  - дотримуватися вимог особистої гігієни;
  - проводити поточну дезінфекцію в інфекційному стаціонарі;
  - дотримуватися правил особистої медичної безпеки під час роботи з пацієнтом з інфекційним захворюванням, з медичними інструментами, обладнанням, кров'ю та іншими біологічними рідинами організму;
  - дотримуватися правил санітарно-гігієнічного режиму в інфекційному стаціонарі;
  - вести себе у випадку поранення під час виконання маніпуляцій.

Список 3 (забезпечення особистої гігієни пацієнта)

В умовах ЗОЗ та в домашніх умовах з метою створення умов для швидкого одужання і запобігання ускладненням за допомогою медичного обладнання, антисептичних розчинів уміти:

- облаштовувати ліжко хворому;
- міняти натільну і постільну білизну лежачому хворому;
- користуватися функціональним ліжком;
- доглядати за шкірою (гігієнічна ванна, душ, гоління);
- доглядати за волоссям;
- доглядати за статевими органами, промежиною, швами на промежині у породіль;
- доглядати за статевими органами, промежиною в разі нетримання сечі у пацієнта;
- здійснювати догляд у разі закрепу, діареї, нетримання калу;
- спринцювати піхву;
- доглядати за швами;
- доглядати за молочними залозами, володіти технікою зціджування молока;
- доглядати за очима;
- доглядати за вухами, обробляти зовнішній слуховий прохід;
- доглядати за носовими ходами;
- доглядати за порожниною рота;
- здійснювати комплексну профілактику пролежнів, попріlostей;
- доглядати за шкірою в разі наявності пролежнів;
- підкладати судно;
- подавати сечоприймач лежачим пацієнтам;
- доглядати за стопами.

Список 4 (харчування пацієнта)

В умовах ЗОЗ з метою забезпечення енергетичних та пластичних потреб пацієнта, дотримуючись основних принципів лікувального харчування, спираючись на відповідні методичні рекомендації, вміти:

- складати порційну вимогу;
- складати приблизне добове меню згідно з рекомендованою дієтою;
- трактувати принципи харчування людей різних вікових груп, професій;
- проводити розрахунок енерговитрат людини та її потреб у харчових речовинах;
- оцінювати адекватність харчування за меню-розкладкою;
- пояснювати та оцінювати харчовий статус людини;
- здійснювати нагляд за санітарним станом приліжкових столиків, холодильника, асортиментом і терміном зберігання харчових продуктів;
- годувати лежачого пацієнта з ложки, пляшечки, соски;
- користуватися напувальником;
- вводити харчові суміші через зонд;
- годувати пацієнта через езофагостому та гастростому;
- годувати немовлят;
- проводити парентеральне годування;
- роздавати їжу.

Список 5 (заходи щодо стабілізації функціонального стану організму)

В умовах ЗОЗ та в домашніх умовах, використовуючи стандарти професійної діяльності, вміти:

- доглядати за пацієнтом у різні періоди гарячки;
- проводити катетеризацію периферичних вен та догляд за катетером;
- доглядати за пацієнтами різних вікових груп у разі больового синдрому;
- доглядати за пацієнтом під час кашлю;
- доглядати за пацієнтом під час задишки;
- доглядати за пацієнтом під час кровохаркання та легеневої кровотечі;
- доглядати за пацієнтом після операції;
- проводити санацію трахеї через трахеостомічну канюлю;
- проводити туалет та перев'язку трахеостоми;
- подавати кисень з кисневої подушки;
- подавати кисень через носові катетери, інтубаційну трубку, маску;
- проводити промивання очей;
- обробляти хрящовий край повік;
- доглядати за пацієнтом під час блювання;
- застосовувати газовідвідну трубку;
- промивати шлунок;
- виконувати очисну клізму;
- виконувати сифонну клізму;
- виконувати лікувальну клізму;
- виконувати олійну клізму;
- виконувати живильну клізму;
- виконувати крапельну клізму;
- проводити катетеризацію сечового міхура м'яким катетером;
- промивати сечовий міхур.

Список 6 (методи фізіотерапії)

В умовах ЗОЗ з метою нормалізації кровообігу за допомогою медичного обладнання, фармакологічних та підручних засобів, дотримуючись техніки безпеки, вміти:

- накладати гірчичники та гірчичники-пакети;
- проводити гірчичну ванну для рук і ніг;
- ставити банки;
- проводити гірудотерапію;
- накладати компрес;
- накладати сухі припарки;
- застосовувати грілку;
- застосовувати міхур з льодом;
- проводити кварцування;
- визначати біодозу для проведення УФО;
- здійснювати обливання, обтирання, укутування, ванни, душі;
- проводити грязе-, парафіно-, озокеритолікування;
- проводити масаж повік;

- накладати зігрівальний компрес;
- готувати розчини для полоскання глотки (горла) та інгаляцій.

Список 7 (виписування, зберігання та застосування фармакологічних засобів)

В умовах ЗОЗ, користуючись чинними нормативними документами МОЗ України та медичною документацією, вміти:

- робити вибірку призначень лікаря з листка призначень;
- розкладати фармакологічні засоби в медичній шафі;
- застосовувати мазі;
- застосовувати антисептичні засоби;
- застосовувати зовнішні кровоспинні засоби;
- застосовувати збовтувальні суміші, пасти, масла;
- накладати пластир;
- застосовувати присипки;
- закапувати краплі в ніс, вуха, очі;
- розводити і закапувати в ніс лейкоцитарний інтерферон, лаферон;
- закладати мазь за повіки;
- промивати слізні шляхи;
- вводити ліки під кон'юнктиву;
- змазувати піднебінні мигдалики і задню стінку глотки;
- вводити лікарські засоби до гортані;
- вводити лікарські засоби в зовнішній слуховий хід;
- збирати стерильний шприц із стерилізатора та крафт-пакета;
- збирати одноразовий шприц;
- збирати стерильний інструментарій із стерильного стола;
- набирати фармакологічні засоби із ампул, флаконів;
- робити внутрішньошкірні ін'єкції;
- робити проби на чутливість до фармакологічних засобів;
- робити підшкірні ін'єкції;
- набирати в різні види шприців інсулін, гепарин;
- вводити олійні розчини;
- робити внутрішньом'язові ін'єкції;
- розводити антибіотики і розраховувати їхні дози;
- робити венепункцію, внутрішньовенне струминне введення фармакологічних засобів;
- вводити лікувальні сироватки, імуноглобуліни, анатоксини;
- збирати і заповнювати одноразові системи для внутрішньовенних вливань;
- проводити внутрішньовенне краплинне введення фармакологічних засобів;
- запобігати ускладненням після виконаних маніпуляцій;
- проводити місцеве та загальне опромінювання ультрафіолетовими променями;
- проводити опромінювання інфрачервоними променями;
- проводити комплекс ЛФК з пацієнтом, оцінювати його реакцію на навантаження;
- робити масаж при різних захворювань.

Список 8 (підготовка пацієнта до інструментальних обстежень, забір і скерування біологічного матеріалу для лабораторних досліджень)

В умовах ЗОЗ та в домашніх умовах з метою проведення лабораторних досліджень за допомогою лабораторного обладнання вміти:

- готувати пацієнта до різних видів лабораторних досліджень
- визначати групи крові та резус-належність
- проводити пробу на групову сумісність крові
- проводити пробу на біологічну сумісність крові

- проводити забір крові на біохімічні та серологічні дослідження
  - визначати рівень глюкози в крові за допомогою тест-смужок, глюкометра
  - проводити забір та посів крові для бактеріологічного дослідження
  - здійснювати постановку внутрішньошкірної алергійної проби та обліковувати її результати
  - брати мазки та змиви з носоглотки на вірусологічне дослідження
  - брати мазки з мигдаликів, зіву і носа для бактеріологічного дослідження, зокрема, на збудник дифтерії
  - брати мазки з носоглотки у випадку підозріння на менінгококову інфекцію
  - проводити забір харкотиння для лабораторного дослідження
  - проводити забір блювотних мас і промивних вод шлунка для лабораторного дослідження
  - проводити забір калу для копрологічного дослідження та виявлення яєць і личинок гельмінтів
  - проводити забір калу на бактеріологічне дослідження
  - проводити забір калу для дослідження на приховану кров
  - забір зіскрібка з перианальних складок на ентеробіоз
  - проводити забір шлункового та дуоденального вмісту
  - проводити забір сечі для загального аналізу
  - проводити забір сечі для дослідження за методом Нечипоренка
  - проводити забір сечі для дослідження за Зимницьким
  - проводити забір сечі для біохімічних досліджень
  - проводити забір сечі на фенілкетонурію
  - проводити забір сечі на глюкозу
  - проводити забір сечі для бактеріологічного дослідження
  - проводити забір біологічного матеріалу від пацієнтів з підозрою на особливо небезпечні інфекції
  - проводити забір біологічного матеріалу від пацієнтів з підозрою на венеричні захворювання
  - проводити забір біологічного матеріалу із зовнішнього слухового ходу
  - проводити спірометрію та біоімпедансометрію
  - проводити забір біологічного матеріалу з кон'юнктиви на бактеріологічне дослідження
  - оцінювати результати основних показників крові, сечі, харкотиння, калу тощо.
- В умовах ЗОЗ та домашніх умовах вміти готувати пацієнта до інструментальних обстежень:
- рентгенологічного дослідження різних органів і систем;
  - проводити проби на чутливість до контрастної речовини;
  - бронхоскопії;
  - езофагогастроуденоскопії;
  - цистоскопії;
  - ультразвукового дослідження органів черевної порожнини та малого таза;
  - радіоізотопного дослідження;
  - плевральної, стернальної, люмбальної, абдомінальної пункцій та пункцій суглобів, абсцесу, спостерігати за пацієнтом після процедури;
  - проводити електрокардіографію;
  - виписувати скерування на лабораторні дослідження та інструментальні обстеження;
  - доставляти біологічний матеріал в лабораторію;
  - відбирати проби продуктів для скерування на лабораторні дослідження (у разі розслідування випадків харчових отруєнь та інших невідкладних випадків).

Список 9 (невідкладні стани)

- В умовах ЗОЗ, домашніх умовах, у разі непередбачених обставин за допомогою предметів догляду, медичного обладнання, фармакологічних та підручних засобів уміти надавати невідкладну долікарську допомогу пацієнтам різних вікових груп у випадку:
- нападу бронхіальної астми та астматичного статусу;
  - стенозуючого ларинготрахеїту;
  - легеневої кровотечі;
  - асфіксії різної етіології;
  - набряку легень;
  - гострого порушення серцевого ритму;
  - інсульту;
  - інфекційно-токсичного шоку;
  - перфорації кишки;
  - зневоднення;
  - печінкової енцефалопатії;
  - малярійного нападу;
  - непритомності;
  - колапсу;
  - гіпертермічного синдрому;
  - гіперглікемічної коми;
  - гіпоглікемічної коми;
  - гострої затримки сечі;
  - гострих отруєнь;
  - ураження електричним струмом;
  - гострих професійних отруєнь;
  - порушень ритму серця;
  - ортостатичної гіпотонії;
  - розшаровування (аневризми) аорти;
  - тромбоемболії легеневої артерії;
  - еклампсії;
  - анафілактичного шоку;
  - шоків іншої етіології;
  - тиреотоксичної кризи
  - кровотеч зі стравоходу та шлунково-кишкової кровотечі;
  - судом різної етіології;
  - нападу епілепсії;
  - харчових токсикоінфекцій;
  - психомоторного збудження;
  - можливих ускладнень під час та після переливання крові;
  - гострого нападу глаукоми;
  - поранення органа зору;
  - контузії органа зору;
  - опіків органа зору (термічних, хімічних, променевих) ;
  - клінічної смерті.
- В умовах ЗОЗ, домашніх умовах, у разі непередбачених обставин з метою надання невідкладної долікарської допомоги у випадку кровотеч, враховуючи анатомічне розташування артерій та нервів, за допомогою підручних та фармакологічних засобів, медичного обладнання, спираючись на нормативні документи, вміти:
- оцінювати вид кровотечі;
  - здійснювати пальцеве притиснення артерії на протязі;
  - накладати кровоспинний джгут;
  - накладати джгут-закрутку;
  - накладати давлячу пов'язку;
  - накладати кровоспинний затискач на судину;
  - проводити тугу тампонаду рани;
  - застосовувати місцево холод;
  - здійснювати максимальне згинання кінцівки;
  - здійснювати максимальне перерозгинання кінцівок у суглобах;
  - проводити передню тампонаду носа.
- В умовах ЗОЗ, домашніх умовах, у випадку непередбачених обставин з метою запобігання інфікування рани, спираючись на нормативи з асептики та антисептики, використовуючи перев'язувальний матеріал, уміти накладати і знімати:
- вузлові шви;
  - скоби Мішеля;
  - асептичну пов'язку на рану;
  - колову пов'язку на голову;
  - зворотню пов'язку на голову;

- пов'язку “чепець” на голову;
  - хрестоподібну пов'язку на потилицю;
  - пращоподібну пов'язку на ніс;
  - пращоподібну пов'язку на підборіддя;
  - пов'язку “вуздечка”;
  - пов'язку “шапка Гіппократа”;
  - колову пов'язку на кінцівку;
  - спіральну пов'язку на кінцівку;
  - пов'язку “лицарська рукавичка”;
  - зворотню пов'язку на кисть;
  - хрестоподібну пов'язку на променево-зап'ястковий суглоб;
  - хрестоподібну пов'язку на гомілковостопний суглоб;
  - черепащачу пов'язку;
  - колосоподібну пов'язку;
  - косинкову пов'язку на кисть;
  - косинкову пов'язку на стопу;
  - вушні пов'язки — велику та малу;
  - монокулярну пов'язку;
  - бінокулярну пов'язку.
- В умовах ЗОЗ, домашніх умовах, у разі непередбачених обставин з метою надання невідкладної допомоги у випадку закритих переломів для запобігання розвитку травматичного шоку, розходження відламків та ушкодження внутрішніх органів або тканин, користуючись предметами догляду, медичним обладнанням, фармакологічними та підручними засобами, вміти застосовувати:
- внутрішньом'язово анальгезувальні засоби;
  - шину Крамера в разі перелому плеча;
  - шину Крамера в разі перелому передпліччя;
  - шину Крамера у випадку перелому однієї з кісток гомілки;
  - шину Крамера в разі перелому двох кісток гомілки;
  - шину Дітерікса в разі перелому стегна;
  - простирadlo або рушник у разі перелому ребер;
  - підручні засоби у випадку перелому хребта;
  - підручні засоби в разі перелому таза;
  - підручні засоби в разі перелому ключиці;
  - пов'язку Дезо;
  - пов'язку Вельпо;
  - хрестоподібну пов'язку на плечові суглоби в разі перелому ключиці;
  - застосовувати гіпсову пов'язку;
  - провести невідкладну допомогу при внутрішніх кровотечах (зокрема при внутрішньочеревній та гемотораксі). В умовах ЗОЗ, домашніх умовах, за непередбачених обставин за допомогою предметів догляду, фармакологічних та підручних засобів вміти надавати невідкладну долікарську допомогу в разі:
  - вивихів великих суглобів кінцівок;
  - вивиху нижньої щелепи;
  - відкритих механічних непроникаючих пошкоджень кісток та суглобів;
  - травматичної ампутації;
  - відкритих проникаючих ушкоджень;
  - закритих механічних ушкоджень м'яких тканин;
  - поранення м'яких тканин;
  - термічних ушкоджень (опіків та відморожень)
  - хімічних опіків;
  - електротравми;
  - гострої хірургічної інфекції;
  - травматичної асфіксії;
  - черепно-мозкових травм;
  - гострого живота;
  - парафімозу;
  - синдрому тривалого здавлювання;
  - зростаючого набряку кінцівки з гіпсовою пов'язкою;
  - потрапляння стороннього тіла в м'які тканини;
  - сторонніх тіл кон'юнктиви або рогівки ока;
  - сторонніх тіл порожнини носа, глотки, гортані, вух, стравоходу.
- В умовах ЗОЗ, домашніх умовах, у разі непередбачених обставин за допомогою існуючих стандартних

методик, медичного інструментарію, фармакологічних засобів уміти надавати невідкладну допомогу у випадку:

- тяжких форм пізнього гестозу;
- кровотеч під час вагітності;
- кровотеч під час пологів та в післяпологовому періоді;
- загрози розриву матки;
- розривів м'яких тканин пологових шляхів;
- емболії навколоплодовими водами;
- травми жіночих статевих органів.

У період бойових дій з метою своєчасного надання першої та долікарської медичної допомоги відповідно до вимог нормативних документів про медичне забезпечення бойових дій підрозділів, частин уміти:

- наближатися до пораненого різними способами;
- витягувати пораненого на собі, на плащ-наметі, шинелі, за допомогою лямок санітарної та спеціальної;
- виносити пораненого різними способами;

- працювати в засобах захисту органів дихання та шкіри (в разі надання допомоги на території, зараженій радіоактивними та отруйними речовинами).

У випадку ураження проникаючою радіацією вміти:

- вводити протиблювотний засіб;
- проводити часткову санітарну обробку механічним способом.

У випадку ураження бойовими отруйними речовинами, використовуючи засоби індивідуального захисту, вміти:

- надягати протигаз на себе;
- надягати протигаз на ураженого;
- підбирати і застосовувати антидот;
- проводити ШВЛ за допомогою апаратів ДП-10, КІ-4;
- користуватись індивідуальним протихімічним пакетом під час проведення часткової санітарної обробки.

Список 10 (взаємозалежні медсестринські функції)

В умовах ЗОЗ, спираючись на нормативи з асептики та антисептики, використовуючи медичне обладнання, вміти:

- асистувати під час проведення малих гінекологічних операцій;
- асистувати хірургу під час нескладних операцій.

Приймання пологів:

У домашніх умовах та в разі непередбачених обставин за допомогою існуючих стандартних методик, медичного інструментарію, фармакологічних та підручних засобів уміти:

- приймати пологи.

Транспортування:

В умовах ЗОЗ, домашніх умовах, у разі непередбачених обставин за допомогою медичного обладнання та підручних засобів уміти:

- надавати потерпілому (хворому) відповідне положення;
- транспортувати потерпілого (хворого) різними способами;
- перекладати потерпілого (хворого) різними способами;
- транспортувати ампутовану частину тіла;
- транспортувати тіло померлої людини;
- застосовувати дихальну та контролюючу апаратуру на санітарному транспорті.

Проведення фізіотерапевтичних процедур, ЛФК:

В умовах ЗОЗ з метою відновлення функцій за допомогою медичної апаратури, стандартних методик, дотримуючись правил техніки безпеки, у пацієнтів різних вікових груп уміти проводити:

- інфрачервоне опромінювання;
- ультрафіолетове опромінювання за основною схемою;
- визначення біодози для проведення УФО;
- УВЧ-терапію;
- лікувальний електрофорез;
- інгаляції;
- водолікування;

- дихальну, дренажну лікувальну гімнастику;
- основні й допоміжні прийоми масажу;
- індуктотермію;
- парафіно-озокеритні аплікації;
- мікрохвильову терапію;
- магнітотерапію;
- ультразвукову терапію;
- дарсонвалізацію;
- електросон;
- діадинамотерапію;
- фонофорез;
- грязелікування;
- гальванізацію;
- водні процедури;
- комплекс лікувальної фізичної культури з пацієнтом, оцінювати його реакцію на навантаження.

Список 11 (профілактичні та протиепідемічні заходи щодо інфекційних хвороб)

З метою профілактики поширення інфекційних, заразних шкірних та венеричних хвороб, використовуючи чинні накази, інструкції, методичні вказівки МОЗ України, дезінфекційні засоби, в умовах лікувально-профілактичних закладів, удома, в громаді, вміти:

- виявляти інфекційного хворого;
- виявляти хворого на заразні шкірні захворювання;
- виявляти хворого на венеричні захворювання;
- виявляти хворого з анаеробною інфекцією;
- визначати строки нагляду та ізоляції за контактними в осередку заразних шкірних, інфекційних захворювань;
- проводити обстеження, спостереження та ізолювання осіб, які контактували з хворими на заразні шкірні, венеричні та інфекційні захворювання і термінову профілактику інфекційних хвороб;
- складати план протиепідемічних заходів в осередках інфекції;
- забезпечувати особисту безпеку під час роботи з хворими та інфікованим матеріалом;
- розробляти заходи щодо збирання, видалення та знешкодження відходів із ЗОЗ;
- застосовувати індивідуальні засоби захисту медичних працівників;
- застосовувати алгоритм дій медичного працівника в разі виявлення пацієнта з підозрою на карантинну інфекцію;
- проводити профілактичну, поточну, заключну дезінфекцію в разі інфекційних захворювань, заразних шкірних і венеричних захворювань.

В умовах ЗОЗ з метою профілактики СНІД-інфекції, вірусних гепатитів, керуючись діючими наказами, інструкціями, методичними вказівками МОЗ України, вміти:

- застосовувати аптечку “АнтиСНІД”;
- застосовувати “Інструкцію з профілактики внутрішньо-лікарняного та професійного зараження ВІЛ-інфекцією (наказ МОЗ України № 120)” ;
- реєструвати професійні аварії в “Журналі реєстрації аварій...” за формою № 108-О;
- дотримуватись діючих наказів щодо профілактики СНІДу та вірусних гепатитів;
- виконувати графік профілактичних щеплень;
- виконувати різні види профілактичних щеплень.

Додаток 2.

Перелік компетентностей та результатів навчання за спеціалізацією «Екстрена медицина» професійна кваліфікація «парамедик»

Інтегральна компетентність

Здатність розв’язувати складні задачі і проблеми у галузі надання екстреної медичної допомоги на догоспітальному та ранньому госпітальному етапах або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідної науки, проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується комплексністю та невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності

1. Здатність спілкуватися другою (іноземною) мовою.
2. Здатність навчатися та самонавчатися.
3. Здатність до усного та письмового спілкування рідною мовою
4. Здатність бути критичним та самокритичним.
5. Здатність діяти на підставі етичних суджень.
6. Здатність знаходити, обробляти та аналізувати інформацію з різних джерел.
7. Здатність застосовувати знання на практиці.
8. Здатність працювати в команді та брати на себе відповідальність.
9. Здатність до абстрактного та аналітичного мислення й генерування ідей.
10. Здатність до конструктивної взаємодії з іншими людьми, незалежно від їх походження та особливостей культури, і поваги до різноманітності.
11. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.
12. Відповідально ставитися до завдань і обов’язків.

Фахові компетентності (ФК)

1. Здатність оцінити місце події на наявність загроз власному життю і життю інших людей, виявити фактори, що впливають на стан та здоров'я пацієнтів та забезпечити власну безпеку.
2. Здатність зберігати недоторканість місця події, речових доказів та взаємодіяти з іншими екстреними службами.
3. Здатність обстежити хворих і постраждалих на наявність невідкладних станів.
4. Здатність проводити медичне сортування.
5. Здатність прийняти рішення про обсяг допомоги та госпіталізацію.

6. Здатність надати екстрену медичну допомогу при травмах чи захворюваннях дихальної, серцево-судинної, ендокринної, імунної, нервової систем, системи травлення та сечостатевої системи, при психічних розладах, при пошкодженнях опорно-рухового апарату, при дії зовнішніх факторів та при пологах.
7. Здатність розраховувати дозу лікарських засобів, які вводяться пацієнту.
8. Здатність здійснювати медичні процедури і маніпуляції: інгаляції, ін'єкції; забезпечувати внутрішньокістковий та периферичний внутрішньовенний доступи.
9. Здатність виявляти та надавати допомогу при побічних реакціях на лікарські засоби.
10. Здатність встановлювати сечові катетери, шлункові зонди, забезпечувати прохідність верхніх дихальних шляхів, виконувати декомпресійну пункцію плевральної порожнини, встановлювати назо- та орофарингіальні повітропроводи, надгортанні повітропроводи, здійснювати інтубацію трахеї та хірургічне відновлення прохідності дихальних шляхів.
11. Здатність зупиняти кровотечі прямим тиском, тампонуванням та за допомогою механічних засобів для зупинки кровотечі.
12. Здатність проводити стабілізацію хребта, стабілізацію та іммобілізацію опорно-рухового апарату та накладати пов'язки при травмах.
13. Здатність здійснювати серцево-легеневу реанімацію, у тому числі із застосуванням дефібрилятора та дихального обладнання.
14. Здатність записувати та інтерпретувати результати електрокардіограми.
15. Здатність виконувати апаратні дослідження і невідкладні процедури та здійснювати підготовку пацієнта до інших досліджень.
16. Здатність передавати до відділення екстреної медичної допомоги інформацію про процес надання медичної допомоги пацієнту на місці події та протягом транспортування до відділення, при необхідності допомагати персоналу відділення екстреної медичної допомоги.
17. Здатність керувати спеціалізованим санітарним автомобілем екстреної медичної допомоги.
18. Здатність дотримуватися принципів медичної деонтології, забезпечувати збереження лікарської таємниці та постійно удосконалювати свій професійний рівень.

Результати навчання

1. Знати і розуміти роль та обов'язки парамедика в системі екстреної медичної допомоги.
2. Знати і розуміти анатомію, фізіологію та інші фундаментальні медичні науки, що лежать в основі спеціалізації «Екстрена медицина», на рівні, необхідному для досягнення інших результатів освітньої програми.
3. Здійснювати оцінку безпечності місця події, демонструвати забезпечення безпеки персоналу та пацієнта, застосування табельних засобів індивідуального захисту.
4. Знати і розуміти доцільне застосування сукупності навичок (вмінь), медичних засобів, втручань та дій для забезпечення пацієнту/клієнту гідного ставлення, приватності/інтимності, конфіденційності, захисту його прав, фізичних, психологічних та духовних потреб на засадах транскультурального підходу, толерантної та неосудної поведінки.

5. Знати і розуміти принципи інфекційної безпеки, збереження здоров'я при здійсненні догляду, виконанні маніпуляцій та процедур при переміщенні та транспортуванні постраждалого /пацієнта.
6. Знати групову належність затверджених лікарських засобів, особливості їх фармакокінетики та фармакодинаміки, способи введення, дозування, показання, протипоказання, взаємодію між собою, побічні ефекти, передозування та способи їх усунення, в т.ч. наркотиків.
7. З абсолютною точністю продемонструвати методики введення лікарських засобів: внутрішньом'язово, підшкірно, внутрішньошкірно, довенно (в периферичні і центральні вени), внутрішньокістково.
8. Продемонструвати здатність використовувати належні комунікативні навички та поведінку з пацієнтом, його родиною, колегами та персоналом медичних закладів, у т.ч. однією із поширених європейських мов.
9. Провести первинне обстеження пацієнтів різних вікових груп, оцінити ступінь виявлених порушень, визначити потребу у проведенні екстрених рятувальних заходів.
- 10.Продемонструвати ефективне забезпечення прохідності дихальних шляхів у пацієнтів різних вікових груп із застосуванням інструментальних технік, включаючи інтубацію з оксигенацією, ручною та апаратною вентиляцією, а також хірургічне забезпечення прохідності дихальних шляхів.
- 11.Описати ранні ознаки загрози раптової зупинки серця (раптової зупинки кровообігу – РЗК), вказати належні кроки для лікування РЗК та продемонструвати серцево-легеневу реанімацію (на симульованому пацієнті) у дорослих відповідно до сучасних міжнародних стандартів.
- 12.Розпізнати РЗК у дітей, вказати належні кроки для його лікування та продемонструвати серцево-легеневу реанімацію (на симульованому пацієнті) відповідно до сучасних міжнародних стандартів.
- 13.Визначити критичні порушення серцевого ритму (статичні зображення та динамічні ритми на моніторі) та вказати алгоритм подальших лікувальних дій.